

Fyzická bezpečnost

Téma: Výkon osobní ochrany, převoz peněz a cenin

Ing. Kamil Halouzka, Ph.D.

kamil.halouzka@unob.cz

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Projekt: *Vzdělávání pro bezpečnostní systém státu*
(reg. č.: CZ.1.01/2.2.00/15.0070)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Učební otázky

1. Úvod - osobní ochrana v ČR
2. Druhy osobní ochrany
3. Analýza rizik
4. Bezpečnostní projekt ochrany osob
5. Převoz peněz a cenin

1. Úvod - osobní ochrana v ČR

- Osobní ochrana neboli bodyguarding existuje nejen v České republice, ale i po celém světě, ve dvou rovinách a to:
 - ve státním sektoru
 - v soukromém sektoru
- Přestože má státní sektor oproti soukromému delší dobu trvání lze těžko posoudit, který z nich nabízí kvalitnější služby.

1. Úvod - osobní ochrana v ČR

- **Osobní ochrana ve státním sektoru ČR**
- Prezident republiky, předseda vlády, ministr zahraničních věcí, další ústavní činitelé ČR, příslušníci zahraničních delegací a osoby k jejichž ochraně nás zavazují mezinárodní dohody jsou osoby jejichž ochranu má na starost jeden z útvarů Policie ČR a tím je tzv. **Ochranná služba Policie České republiky**
- Ochranná služba PČR se dělí na dva útvary, které spolu navzájem spolupracují.
 - I. Útvar pro ochranu prezidenta České republiky ochranné služby
 - II. Útvar pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby

1. Úvod - osobní ochrana v ČR

- Obdobným útvarem Ochranné služby PČR je **Ochranná služba vojenské policie**
 - která poskytuje ochranu ministrovi obrany, náčelníkovi, členům generálního štábu a zahraničním delegacím při návštěvě naší republiky.
 - do jejich kompetence spadá ochrana důležitých vojenských budov a zařízení.

1. Úvod - osobní ochrana v ČR

• Osobní ochrana v soukromých bezpečnostních službách ČR

- Abychom mohli mluvit o osobní ochraně jako o jedné z částí soukromých bezpečnostních služeb (dále jen SBS) je nutné seznámit s pojmem soukromé bezpečnostní služby.
- Soukromé bezpečnostní služby mají nejen v naší republice, ale v každém demokratickém státě nezastupitelné místo, protože vedle orgánů státní a obecní policie se podílí na zabezpečování ochrany majetku a osob.
- SBS značným způsobem přispívají k prohloubení ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti, k ochraně a ostraze majetku a osob.

1. Úvod - osobní ochrana v ČR

- Právní úprava provozování soukromých bezpečnostních činností je zakotvena v zákoně č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších změn a předpisů.
- Podle přílohy č. 3 oddíl 314 zmiňovaného zákona jde o koncesované živnosti ve třech rovinách:
 - podniky zajišťující ostrahu majetku a osob;
 - služby soukromých detektivů;
 - poskytování technických služeb k ochraně majetku a osob.

1. Úvod - osobní ochrana v ČR

- Dále se činnost SBS řídí nařízením vlády č. 469/2000 Sb., kde jsou přesně definovány obsahy těchto jednotlivých služeb.

2. Druhy osobní ochrany

- Výkon osobní ochrany musí být zajišťován na velmi profesionální úrovni.
- Samotný výkon této činnosti je vysoce specializovaný a směřující ke skrytému či poloskrytému poskytování ochrany, jenž vykonávají bodyguardi, kteří musí být pro tuto činnost patřičně vyškoleni, vycvičeni a vyzbrojeni.

2. Druhy osobní ochrany

- Ochranu osob lze rozdělit do čtyř kategorií:
 - ochrana vládních činitelů
 - ochrana osob ze „showbusinessu“
 - ochrana osob z obchodních kruhů
 - ochrana ohrožených osob

2. Druhy osobní ochrany

- ochrana vládních činitelů
 - ochranu významných osob, politiků a diplomatů zajišťují všechny státy světa bez rozdílu politického zřízení, ekonomické situace nebo náboženského vyznání.
 - zpravidla ochranu těchto osob mají na starost státní bezpečnostní organizace nebo policejní jednotky.
 - systém ochrany je zajišťován v celé šíři bezpečnostních opatření a jeho rozsah je ovlivněn právním systémem a finančními prostředky poskytovanými ze státního rozpočtu;

2. Druhy osobní ochrany

- ochrana osob ze „showbusinessu“
 - právě při ochraně těchto osob, ať už jde o herce, zpěváky či hudební skupiny, se práce osobního strážce stává nejviditelnější.
 - bodyguardi chrání hvězdy především před davem fanoušků.
 - setkáváme se i s případy, kdy prostřednictvím bodyguarda se chce daná hvězda zviditelnit.
 - jde jen o dočasnou záležitost, protože najmutí osobního strážce není levnou záležitostí;

2. Druhy osobní ochrany

- ochrana osob z obchodních kruhů
 - ochrana podnikatelů a top managementu obchodních společností není výsadou jen zahraničních společností, ale s tímto druhem ochrany se setkáváme i v České republice,
 - ochrana podnikatelů a managementu se v dnešní době nejvíce využívá v zemích s vysokou kriminalitou, jako jsou země bývalého Sovětského svazu, střední a jižní Ameriky a Středního východu.
 - jde tu především o ochranu před únosy a vydíráním.
 - v případě top managementu půjde o ochranu know-how firem a o ochranu před následným poškozením obchodní společnosti;

2. Druhy osobní ochrany

- ochrana ohrožených osob
 - v tomto případě půjde o zajišťování bezpečnosti osob, které se dostaly do problémů, ať z oblasti obchodní, kriminální nebo jako svědci závažné trestné činnosti. Ochrana takovýchto osob si vyžaduje specifický přístup.
 - takováto ochrana bývá většinou časově omezená, ale o to intenzivnější.
 - můžeme setkat i s tím, že chráněná osoba je zařazena do programu na ochranu svědků.

3. Analýza rizik

- Při tvorbě analýzy rizik vždy musíme vycházet z komplexních, kvalitních a seriózních informací o osobě, která má být chráněna.
- Nelze se spoléhat jen na informace, které klient sám poskytne.
- Tyto informace je nutné vždy ověřit a měly by být doplněny o informace získané vlastním šetřením.

3. Analýza rizik

- Nejdůležitější informace by měl bodyguard získat hned při počátečním pohovoru.
- Požadované informace bychom mohli rozdělit do několika oblastí:
 - osobní údaje o klientovi,
 - společenské postavení,
 - životní styl,
 - zdravotní stav,
 - názory a postoje,
 - psychologický portrét.

4. Bezpečnostní projekt ochrany osob

- Po zpracování bezpečnostní analýzy a po vyhodnocení bezpečnostní rizik je nutné připravit již určitý systém ochrany, který musí být koncipován na základě výsledků bezpečnostní analýzy a analýzy rizik.
- Odpovědní pracovníci musí připravit bezpečnostní projekt.

4. Bezpečnostní projekt ochrany osob

- Bezpečnostní projekt se skládá z následujících typů zajištění:
 - Personální bezpečnost
 - Fyzická a technická bezpečnost
 - Organizační bezpečnost
 - Režimová bezpečnost
 - Administrativní bezpečnost
 - Informační bezpečnost

4. Bezpečnostní projekt ochrany osob

• Personální bezpečnost

- ověřit a zabezpečit bezpečnostní způsobilost osob, se kterými přichází chráněná osoba do styku,
- ve státní správě se touto otázkou zabývá NBÚ,
- V soukromé sféře tohoto nelze využít, a proto prověrku provádí samotný ochránce a v některých případech se využívá služeb některé z detektivních kanceláří.
- Vždy se jedná o ověřování kriminální minulosti, prověření ekonomických, rodinných a sociálních poměrů, pověsti v místě bydliště a pohybu v kriminálním prostředí.

4. Bezpečnostní projekt ochrany osob

• Personální bezpečnost

- zajišťování školení a výcviku personálu, popřípadě zaměstnanců klienta a v některých případech i klientových rodinných příslušníků,
- součástí zajištění personální bezpečnosti je i poskytnutí ochrany a pomoci při krizových situacích osobám pohybujícím se kolem chráněné osoby.

4. Bezpečnostní projekt ochrany osob

• Fyzická a technická bezpečnost

- fyzická bezpečnost představuje zabezpečení všech budov, ve kterých se chráněná osoba pravidelně pohybuje,
- především půjde o dům nebo byt klienta, pracovní objekt nebo kancelář, ale může jít i o objekty, kde bydlí jeho rodina a blízcí,
- každý takový objekt musí být zabezpečen z hlediska technického zabezpečení, fyzické ostrahy nebo patrolace a provozně bezpečnostního režimu.

4. Bezpečnostní projekt ochrany osob

• Organizační bezpečnost

- organizační bezpečnost upravuje způsob ochrany, počet osobních strážců, prostředků, jako jsou vozidla, komunikační prostředky atd.
- součástí organizační bezpečnosti je i starost o komunikaci mezi jednotlivými prvky bezpečnostního systému.

4. Bezpečnostní projekt ochrany osob

• Režimová bezpečnost

- pracovní nebo denní režim chráněné osoby,
- stanovení plánu obsahující přesný denní program a programy jednotlivých schůzek, jednání nebo jiných pracovních aktivit.
- v plánu by mělo být uvedeno, kdy a kde se bude schůzka konat, kdo se jí zúčastní, jak dlouho bude trvat a další důležité skutečnosti a podrobnosti s tím související.

4. Bezpečnostní projekt ochrany osob

- **Režimová bezpečnost**

- nastavení a monitoring režimu kolem klienta tak, aby se mohly ke klientovi dostávat pouze spolehlivé osoby nebo osoby pod dohledem. Ochranka musí zajistit způsob stravování klienta, využívání volného času, rodinné záležitosti a upravit režim tak, aby byla zajištěna klientova maximální bezpečnost.

4. Bezpečnostní projekt ochrany osob

• Administrativní bezpečnost

- základním principem administrativní bezpečnosti je ochrana dokumentů o klientovi a věcí, které s ním mohou souviset, zabránit kompromitaci klienta, prozrazení jeho aktivit nebo způsobu ochrany.
- součástí administrativní bezpečnosti je kontrola došlých zásilek a balíků, jež by mohly obsahovat výhružky a eventuálně by v nich mohly být nastraženy výbušné systémy,
- pro detekci takových dopisů a balíků se používá specifických indicií, postupů, speciální techniky, například rentgeny a detektory.

4. Bezpečnostní projekt ochrany osob

- **Informační bezpečnost**

- důkladné zajištění informací je podstatné jak pro utajení samotného systému ochrany, tak i ochrany soukromí klienta,
- způsob zajištění informační bezpečnosti vyplývá ze systému ochrany, ale i pracovního prostředí.

4. Bezpečnostní projekt ochrany osob

• Informační bezpečnost

- **Prvním** důležitým krokem je zajištění komunikační techniky, jako jsou telefony, mobilní telefony, faxy, počítače nebo vysílačky.
 - K této ochraně se využívají speciální scramblery, rušičky, generátory šumu nebo kryptografické programy.
 - Lze se setkat i s prováděním tzv. obranně technické prohlídky, která je zaměřena na odhalení zpravodajské techniky – štěnic, mikrokamer.
 - Je nutností zajistit všechny pracovní i soukromé prostory využívané klientem popřípadě jeho rodinou.

4. Bezpečnostní projekt ochrany osob

- **Informační bezpečnost**

- **Druhým** krokem je ochrana informací o systému ochrany klienta, jelikož jakýmkoliv prozrazením postupů by mohla být tato ochrana narušena.
- **Posledním prvkem** systému zabezpečení ochrany informací je ochrana programu klienta.
 - Prozrazení programu může mít za následek možnost přípravy útočníka na provedení útoku.
 - Pokud nelze program dostatečně utajit, je nutné, aby byla zpřísněna veškerá bezpečnostní opatření použitá při zajištění akce.

5. Převoz peněz a cenin

- Převoz peněz a cenin je pro banky, spořitelny, pošty, popřípadě firmy velkým rizikem, neboť pachatelé se často zaměřují na jejich přenos a převoz.
- Za peníze a cennosti lze považovat:
 - platné tuzemské a zahraniční bankovky, státopvky a běžné mince,
 - drahé kovy, mince a další předměty z drahých kovů, perly, drahokamy a předměty z nich vyrobené,
 - vkladní a šekové knížky, platební karty, cenné papíry a ceniny,
 - písemnosti, plány, obchodní knihy a obdobná dokumentace, kartotéky, výkresy, nosiče dat a záznamy z nich.

5. Převoz peněz a cenin

• Příprava přepravy

- stanovení rizik,
- plánování trasy,
- plánování časového harmonogramu,
- volba technického vybavení,
- volba personálního obsazení,
- nakládání s informacemi – utajení,
- ostatní činnosti související s přípravou.

5. Převoz peněz a cenin

• Realizace přepravy

- obecné zásady pro přepravu,
- převzetí cenné zásilky,
- jízda vozidlem,
- přenos,
- odevzdání zásilky,
- specifické úkony,
- dotace bankomatu,
- vyhodnocení přepravy.

5. Převoz peněz a cenin

• Taktika přepravy

- přenos jednou osobou,
- přenos dvěma osobami (kurýr a ochránce),
- přenos třemi a více osobami,
- převoz běžným vozidlem,
- převoz pancéřovaným vozidlem,
- převoz speciálně upraveným vozidlem,
- transport ostatními dopravními prostředky (letecky, vlakem, lodí),

5. Převoz peněz a cenin

• Taktika přepravy

- přeprava jedním vozidlem,
- přeprava více vozidly,
- rozdělení podle vykonavatele přepravy,
- rozdělení podle míry zatajení prováděné činnosti,
- faktory ovlivňující výběr způsobu přepravy.

5. Převoz peněz a cenin

- **technické prostředky pro zajištění přepravy**
 - osobní a dodávková vozidla sériové produkce,
 - pancéřovaná vozidla,
 - přepravní zavazadla,
 - osobní obranné technické prostředky,
 - technické prostředky pro komunikaci,
 - ostatní technické vybavení.

Literatura

- [1] Kudla, M.: Zabezpečení transportů peněz, drahých kamenů a uměleckých děl, Diplomová práce, UTB Zlín 2010
- [2] Kozmíková, V.: Bodyguarding v současné praxi, Bakalářská práce, UTB Zlín 2006
- [3] Kozmíková, V.: Příprava a plnění úkolu osobním strážcem, Diplomová práce, UTB Zlín 2008

